

nezdatnost jejích zaměstnanců podle § 1315 obč. zák. Odvolací soud se otázkou nezdatnosti příslušného drážního orgánu nezabýval, takže mu to právem dovolání vytýká. Odvolací soud vyslovil v tom směru názor, že, kdyby byl přesně dodržen předpis, že závory mají být pět minut před projetím vlaku spuštěny, nebylo by došlo ke srážce a že toto nepřesné dodržení drážního předpisu jest v příčinné souvislosti s nehodou. O to tu však nejde, nýbrž jde o to, zda závoráře jest podle zjištěného stavu věci považovati za osobu nezdatnou. Po té stránce jest však souhlasiti s názorem prvního soudu, který zcela případně odůvodnil, proč závoráře nelze považovati za nezdatného, takže stačí tu odkázati na jeho správné a výstižné důvody, které dovolací soud schvaluje. K vyvrácení vývodů dovolání a dovolací odpovědi žalované se dodává, že, i když šlo o nepatrný časový zlomek při spuštění závor, není toto nedodržení drážního předpisu v příčinné souvislosti s nehodou, poněvadž řidič traktoru byl předzváněcím znamením před tím, než došlo ke spouštění závor, na blížící se vlak upozorněn a nesměl pod trestem § 1 min. nařízení z 30. srpna 1890, čís. 169 ř. zák., vjeti s traktorem na trať, když se vlak blížil. V úvaze těchto zjištěných skutečností a uvedeného právního názoru bylo dovolání žalujícího a zároveň protižalovaného státu vyhověti a, jak shora, rozhodnouti.

Pokud jde o dovolání žalované a zároveň protižalující firmy jest pro posouzení otázky jejího ručení, jak shora bylo dovoděno, rozhodující nikoliv ustanovení § 8 aut. zák., nýbrž § 1315 obč. zák. A v tom směru padá na váhu, že žalující stát opřel svůj náhradní nárok v žalobě o ustanovení § 8 aut. zákona a stojí na tom stanovisku ještě v dovolání a dovolací odpovědi. Poněvadž však na něm bylo, by tvrdil a prokázal nezdatnost řidiče traktoru a jeho průvodčího, což pro posouzení náhradního nároku podle § 1315 obč. zák. bylo nezbytně nutné, však se nestalo, nezbylo než i dovolání žalované a současně protižalující firmy vyhověti a jak shora rozhodnouti.

Čís. 13611.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 28. března 1928, čís. 44 sb. z. a n.).

»Uživatel« ve smyslu § 20 (1) zákona o ochr. náj. je každý, kdo byt má a kdo mohl vykořistiti jeho uvolnění k požadování bezdůvodných úplat. Lhostejno, z jakého právního důvodu se užívání děje, zda snad jeho podkladem je právo spoluvlastnické, či právo užívací nebo požívací či výprosa či konečně faktický stav bez právního titulu.

Promlčecí dobu podle § 20 (2) zákona o ochr. náj. jest tu počítati od zrušení užívání bytu (od jeho uprázdnění).

(Rozh. ze dne 7. června 1934, Rv I 2040/32.)

Žalobkyně domáhala se na žalované vrácení 50.000 Kč, jež jí poskytla za uprázdnění bytu. Oba nižší soudy žalobu zamítly.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by dále jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y :

Mezi stranami jest nesporné, že žalovaná byla v domě, o který jde, již od ledna 1919 užívatelkou 5pokojevého bytu a že při prodeji své polovice tohoto domu žalobkyni v lednu 1929 dala si poskytnouti dne 30. ledna 1929 50.000 Kč za to, že do 30. června 1929 uprázdní a žalobkyni ze svého bytu odevzdá tři pokoje a kuchyni. Tyto skutečnosti by stačily, by bylo vyhověno žalobě, kdyby byla vyřešena i námitka promlčení žalobního nároku. Žaloba byla opřena o předpis § 20 (1) zák. o ochr. náj. ze dne 28. března 1928, čís. 44 Sb. z. a n. Žalovaná nenamítala, že d ů m, o nějž jde a v němž měla byt již od ledna 1929, byl vyňat ze záštity zákona z některého z důvodů v § 31 uvedených. Názory odvolacího soudu, z nichž při svém rozhodnutí vycházel, jsou v několika směrech mylné. Jest zcela lhostejné, z jakého důvodu byla žalobkyně užívatelkou pětipokojevého bytu a zda právním důvodem pro to bylo užívání společné věci podle § 828 a násl. obč. zák., neboť zákon, mluvě v § 20 o »jiném uživateli bytu«, nerozlišuje, z jakého právního důvodu se užívání děje a zda snad jeho podkladem je právo spoluvlastnické (§§ 828 a 840 obč. zák.), či právo užívací, nebo požívací podle §§ 504 a 509 obč. zák., či výprosa (§ 974 obč. zák.), či konečně faktický stav bez právního titulu. Zákon tedy nemíní »užitelem« uživatele v pravém slova smyslu (§ 504 obč. zák.), nýbrž každého, kdo byt má a kdo by mohl vykořistiti jeho uvolnění k požadování bezdůvodných úplat. Účelem zákona bylo odpomáhati tísní o místnosti a brániti tomu, aby této nebylo využíváno ke kořistění. Kořistiti může nejen dosavadní nájemník, ale také »jiný uživatel bytu«. Tento dodatek byl poprvé pojat do § 20 odst. (2) zákona ze dne 24. dubna 1923, čís. 85 sb. z. a n. a zpráva sociálně-politického výboru poslanecké sněmovny tisk 4077/1923 praví k tomu, že »§ 20 obsahuje proti dosavadnímu zákonu tu změnu, že v odst. (2) nájemníkovi je postaven na roveň také jiný uživatel bytu z toho důvodu, aby jednání každé osoby provinivší se proti tomuto ustanovení bylo zapovězeno a tudíž neplatno. V praxi se ukázalo, že jednání podle ustanovení odst. (2) zapovězených dopouštějí se nejen nájemníci, nýbrž i jiní uživatelé bytu, na př. osoby příbuzné s majitelem domu, kterým majitel domu dal byt do bezplatného užívání. Případy ty byly tak časté, že bylo potřebí na ně v novém zákoně pamatovati (sr. Kubišta-Srb, Zákon o ochraně nájemníků z r. 1923). Byla tedy žalovaná v době úmluvy se žalobkyní užívatelkou bytu v tomto smyslu. Mylně se odvolací soud zabývá právním poměrem, jaký nastal mezi žalobkyní a žalovanou po koupi polovice domu, t. j. po 30. lednu 1929. Zásadní omyl tkví v tom, že odvolací soud směšuje smlouvu o úplatě se smlouvou o dalším užívání bytu žalovanou, a to celého bytu až do 30. června 1929 a zmenšeného bytu poté. V této rozepři běží jen o právní poměr mezi stranami, jaký tu byl v době uzavření smlouvy o úplatě. V té době byla žalovaná užívatelkou bytu a dala si od žalobkyně jako kupitelky a své právní nástupkyně polovice domu vyplatiti sumu 50.000 Kč za to, že jí do 30. června 1929 »postoupí« nebo uprázdní nebo uvolní — což je vše stejný pojem — část bytu (§§ 20 a 30 zák. o ochr. náj.). Je tedy lhostejné, zda se stala žalovaná po 30. lednu 1929 nájemnicí a zda její nájem podle § 31 čís. 4 již chráněn nebyl. Mylný je konečně názor odvolacího soudu, že se sem předpis § 20

(1) nehodí proto, že prý oněch 50.000 Kč bylo jen součástí plnění se strany kupující následkem zvláštního ujednání vedle tržové ceny, že by žalovaná ve skutečnosti byla dostala za polovici domu o 50.000 Kč méně, že kdyby bylo oněch 50.000 Kč částí kupní ceny, nedalo by se proti tomu nic namítati, a že se výplata zmíněné sumy musí posuzovati v souvislosti s kupní smlouvou o nemovitosti. Vše to mluví právě proti názoru odvolacího soudu, neboť nešlo o součást kupní ceny, nýbrž o zvláštní úplatu za uvolnění bytu a o zvláštní úmluvu zákonem zapovězenou a tudíž nicotnou (§ 879 první odstavec obč. zák.). Ve všech uvedených směrech jsou výtky dovolatelkou odvolacímu soudu s hlediska důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s. činěné oprávněny.

Ačkoliv tedy podle toho, co uvedeno, jsou tu splněny všechny předpoklady pro nárok žalobní, totiž pro nárok na vrácení 50.000 Kč podle § 20 (2) zák. o ochr. náj., nelze přece toho času ve věci rozhodnouti, neboť žalovaná namítala také promlčení nároku podle poslední věty § 20 (2), tvrdíc, že vyklizení bytu a odevzdání klíčů se stalo 25. června 1929, kdežto žaloba byla podána až 28. prosince 1929, tedy až po šesti měsících. Dovolatelka naproti tomu tvrdí, že uvolnění bytu se stalo až 4. července 1929. Touto otázkou se nižší soudy nezabývaly, ač ji měly především řešiti. Zákon má v poslední větě § 20 (2) na mysli pravidelný případ poměru nájemního, ale ježto v odstavci (1) klade nájemníku na roveň »jiného uživatele bytu«, jest zmíněného předpisu použití obdobně i v takovém případě a počítati šestiměsíční lhůtu od zrušení užívání bytu, tedy od jeho uprázdnění.

Čís. 13612.

Pensijní pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách (zákon ze dne 21. února 1929, čís. 26 sb. z. a n.).

Předpokladem bezúčinnosti výpovědi podle § 55 zákona jest, že léčebná péče v odborném ústavu léčebném nebo v lázních pod lékařským dozorem byla skutečně zavedena. Byla-li žádost zaměstnance o léčebnou péči zamítnuta, není výpověď bezúčinná, třebaže byla dána po podání žádosti.

(Rozh. ze dne 7. června 1934, Rv I 969/34.)

Žaloba lesního správce na majitele panství, by výpověď ze služby byla uznána za neplatnou a bezúčinnou a by žalovaný byl uznán povinným plniti žalobci služební požitky, byla zamítnuta s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c.

N e j v y š š í s o u d uvedl v otázce, o niž tu jde, v

d ů v o d e c h:

Dovolatel neprávem tvrdí neplatnost, pokud se týče bezúčinnost výpovědi z důvodu, že mu byla dána, když, onemocněv, žádal o léčebnou péči (§ 55 zák. čís. 26/29). Předpokladem bezúčinnosti výpovědi podle § 55 zák. čís. 26/29 jest, že léčebná péče v odborném ústavu léčebním nebo v lázních pod lékařským dozorem byla skutečně zavedena. Jen,